

Mariana CIOLAN

O întâlnire norocoasă...

Ceainăria de argint, de George Astaloș, montată pe scena Teatrului „Anton Pann” din Râmnicu Vâlcea, de Vasile Nedelcu, este o benefică întâlnire dintre un dramaturg până nu demult „uitat” (exclus din Uniunea Scriitorilor după stabilirea lui la Paris, a fost interzis și scenei, care, însă, după '89 începe să-l redescopere), un regizor care nu numai că nu are inhibiții ori idiosincrazii față de dramaturgia noastră contemporană, dar socoate provocarea ei nu doar o preferință (a regizat piese de Teodor Mazilu, Matei Vișniec, Horia Gârbea, Saviana Stănescu), ci de-a dreptul o datorie, și o trupă deschisă feluritelor gramatici ale discursului dramaturgic. Deși adevăratul debut în literatură și-l face ca dramaturg (*Vin soldații și alte piese*, 1970), iar în spațiul literelor franceze a dat la iveală (alături de volume de versuri) numeroase eseuri despre teatru, George Astaloș rămâne în esența fibrei sale artistice un poet – ca adept al unui teatru „floral” și „pluridimensional” în care spațiile de joc, aparent izolate, vibrează de o pulsație unică. O dovedește și structura piesei *Ceainăria de argint* (Premiul Uniunii Scriitorilor, 1970), „piesă de atmosferă” sau „poem scenic”. Într-un vagon oriental, realitatea se dezvăluie secvențial, cu frecvente răsturnări din prezent în trecut, recompunându-se doar prin forța (și magia) creației și creatorului, ce-și au aici drept „purtător de cuvânt” pe podarul-cârciumar – *Arlechino* (convingător și emoționant în întruparea lui Gabi Tudorin). Este o lume a urii și intoleranței, unde victime sunt deopotrivă și „făcătorii de război”, în ipostaza „Soldatului viu” (Radu Constantinov), și a „Soldatului mort” (Corneliu Jipa), și cei condamnați la

ororile lui – mamele cu pruncii lor, devenite în visul soldaților ademenitoare curtezane (Claudia Cacoveanu, Alexandra Ioachim, Iulia Antonie Alexandrescu), și simpli bieți pescari (Vasile Marinoiu și Vasile Tetea). Este o lume a incomunicabilității, o lume bizară ca și conversațiile „trioului” de la ceainărie, nu mai puțin absurd și caraghios care, prin evoluția Lidiei Stratulat (*Ghicitoarea*), a lui Doru Zamfirescu (*Jocheul*) și a lui Cristian Alexandrescu (*Jonglerul*) prilejuiește unele dintre cele mai izbutite momente ale reprezentației. Lumii hidoase în spaimele, ca și în coșmarurile ei, i se opune ca un contrapunct reconfortant cuplul tinerilor îndrăgostiți, cu nevinovatele și delicatele mărturisiri de dragoste, al căror adevăr artistic este însă mai puțin pus în valoare prin jocul celor doi tineri actori amatori Adrian Traian Roman (*Adacvis*) și Ricarda Borocan (*Edeea*). Stimulat de „jocul de-a Astaloș”, de acest univers „dezarticulat”, ca la suprarealiști, de personajele simbolic-categoriale și replicile lor sacadate ori ample monoloage-confesiune, care lasă deschise porțile fanteziei și libertății de invenție, regizorul Vasile Nedelcu oferă o lectură limpede a piesei. Întretărirea continuă a planurilor realitate/vis, prezent/trecut capătă coerență scenică, fără a strivi aureola de mister a textului, și pune în lumina atât lirismul, cât și meditația lui. Este un spectacol modern prin sugestiile lui vizuale, actual prin „generalizarea” reflecției asupra răului, pertinent și tonic prin mesajul de încredere în „omenescul” ce poate renaște din cenușa iadului (vezi includerea în spectacol a copiilor). Toate acestea sunt potențate de sugestia inserțiilor muzicale trimițând la diferite meridiane ale globului, de mișcarea scenică datorată Mălinei Andrei, ori de expresivitatea decorului și costumelor create de Ileana Mihăescu.